

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Рев-31/2001
Бања Лука, 15.02.2002. године

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Бајагић Здравка, као предсједника вијећа, Бајић Петра, Нинић Јанка, Мрша Смиљане и Лукић Драгослава, као чланова вијећа, у правној ствари тужиље Ђ. С. из Д., коју заступа М. И., адвокат из Д., против тужене Општине Добој – Општински секретаријат за питање бораца и жртава рата Добој, коју заступа Републичко јавно правобранилаштво Б. Л., сједиште замјеника у Д., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Д. Гж-61/2000 од 07.04.2000. године, на сједници одржаној 15.02.2002. године донио је слиједећу

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Д. број Рс-21/99 од 01.03.2000. године усвојен је захтјев тужиље и поништена као незаконита рјешења секретара Општинског секретаријата за питање бораца и жртава рата у Д. 011-56-1-9/98 од 30.10.1998. године о привременом удаљењу тужиље са посла и рјешења секретара Општинског секретаријата за питање бораца и жртава рата Д. 011-56-1-23/98 од 05.05.1999. године о престанку радног односа. Истом пресудом обавезана је тужена да тужиљу врати на посао који је обављала прије удаљења са посла и вођења дисциплинског поступка, као и да успостави сва права која јој припадају по основу радног односа, те накнади трошкове поступка у износу од 672 КМ.

Другостепени Окружни суд у Д. пресудом Гж-61/00 од 07.04.2000. године жалбу тужене је одбио и првостепену пресуду потврдио.

Благовремено изјављеном ревизијом тужена побија другостепену пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права са приједлогом да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак или да се обе нижестепене пресуде преиначе и тужбени захтјев тужиље одбије.

У одговору на ревизију тужила је оспорила наводе ревизије и предложила да се иста одбије.

Републички јавни тужилац није се изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија није основана.

Предмет спора је захтјев тужиље да се пониште одлуке функционера органа тужене 011-56-1-9/98 од 30.10.1998. године о привременом удаљењу тужиље са посла, одлуке истог функционера о престанку радног односа 011-56-1-23/98 од 08.04.1999. године и одлука којом је одбијен приговор против првостепене одлуке о престанку радног односа тужиље 011-56-1-23/98 од 05.05.1999. године, као и да се тужена обавезе да је врати на посао који је обављала прије удаљења са посла уз признање свих права по основу радног односа.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио: да тужила ради код тужене од 1973. године; да је тужила прије удаљења са посла радила у рачуноводству органа

тужене на радном мјесту “обрачун личних инвалиднина”; да је на састанку запослених органа тужене са функционером тог органа крајем септембра 1998. године овај усмено наредио тужиљи да поред послова радног мјеста на којем је радила преузме и послове благајне на којем је до тада радила друга запослена (Ђ. Н.); да је тужиља одбила да поступи по усменом налогу функционера органа тужене уз образложење “да јој је реферат преобилан јер води обрачун за преко 2300 ратних војних инвалида, да је посао био у заостатку због ручног обрачуна инвалиднина и неажурности ликвидационих листова “; да је функционер органа тужене наредио запосленим у обезбјеђењу зграде тужене да тужиљи не дозволе улазак у просторије тужене; да је функционер органа тужене захтјевом дисциплинској комисији тужене од 13.11.1998. године покренуо дисциплински поступак против тужиље за 8 тежих повреда радне дужности; да је одлуком дисциплинске комисије од 11.02.1999. године покренут дисциплински поступак против тужиље због 8 тежих повреда радне дужности; да је наконведеног дисциплинског поступка према тужиљи функционер органа тужене донио одлуку 011-56-1-20/98 од 08.04.1999. године о престанку радног односа тужиљи због почињених 8 тежих повреда радне дужности из члана 26. став 1. тачка 1., 3., 7.,8. и 9. Закона о радним односима у државним органима; да је тужиља против наведеног рјешења поднијела приговор који је одлуком функционера органа тужене 011-56-1-23/98 од 05.05.1999. године одбијен као неоснован и да је тужиља 27.05.1999. године првостепеном суду поднијела тужбу за заштиту права из радног односа.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови закључују, да на основу изведених доказа у поступку а посебно исказа свједока Стевановић Стеве, Вајић Љиљане и Јанковић Боже као чланова дисциплинске комисије те исказа свједока Савић Борке и Ђ. Н. (Н.) произлази да тужиља није починила ни једну тежу повреду радне дужности из члана 26. став 1. тачка 1., 3., 7.,8. и 9. Закона о радним односима у државним органима (“Сл. гласник РС”, број 11/94) и зато да су незаконите одлуке тужене о престанку радног односа и судили тако што су удовољили захтјеву тужиље.

Одлука нижестепених суда је правилна.

Тужена у ревизији указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 354. став 2. тачка 13. Закона о парничном поступку (даље:ЗПП). Ове повреде види у томе да нижестепене пресуде немају разлога о битним чињеницама те да у образложењу пресуда постоје протурјечности које се огледају у томе да су искази свједока који су саслушани у поступку пред првостепеним судом супротни оном што су ти свједоци као чланови дисциплинске комисије констатовали у “записнику о вијећању и гласању након проведене расправе пред дисциплинском комисијом које представља основ за доношење побијане одлуке, а да је дисциплинска комисија по закону из области радног права овлашћена да одлучује о постојању повреда радне дужности”.

Супротно тврдњама ревизије тужене нижестепени судови су у образложењу пресуда дали ваљане и довољне разлоге о одлучним чињеницама које као правилне усваја и овај ревизијски суд.

У односу на приговор ревизије да су саслушани свједоци као чланови дисциплинске комисије тужене у поступку пред судом изјавили супротно оном што су као чланови те комисије констатовали у записнику о вијећању и гласању након окончања расправе о дисциплинској одговорности тужиље, треба речи слиједеће:

Суд је у радном спору овлашћен да испитује истинитост чињеница на којима се заснива одлука о изреченој дисциплинској мјери ако посумња да су те чињенице правилно утврђене.

У овом конкретном случају у поступку пред првостепеним судом саслушани су свједоци чланови дисциплинске комисије тужене С. С., В. Љ. и Ј. Б. као и свједоци С. Б. и Ђ. Н. (Н.) који су радне колеге тужиље са којима ради у рачуноводству тужене, који су потврдили да је тужиља савјесно обављала послове радног мјеста на којем је радила, да је у односу на странке и радне колеге била коректна и да није било притужбу на њен рад како од ових тако и од функционера који је руководио органом тужене, као и да се према овом није недолично понашала и да овај као функционер органа тужене није писмено наредио да тужиља поред послова њеног радног мјеста преузме и послове благајне, већ да је овај на радном састанку органа тужене усмено

наредио да преузме и послове благајне које је до тада обављала друга запослена, што је ова одбила са образложењем да има превише посла на свом радном мјесту.

Овај приговор ревизије није основан и из слиједећих разлога:

Законом о радним односима у државним органима (“Сл. гласник РС”, број 11/94 – даље:ЗРОДО) који се има примјенити на овај случај, не садржи прописе о облику и садржини одлуке која се доноси о одговорности радника и изреченој казни дисциплинског органа, у којем случају се на основу члана 1. став 3. тог закона примјењују прописи о радним односима у погледу оних права, обавеза и одговорности која овим законом нису посебно уређена, што је уређено Законом о радним односима (“Сл. гласник РС”, број 25/93, 14/94, 15/96, 21/96 и 3/97 – даље:ЗРО) у члану 44. којим је прописано: да одговорности радника и изреченој казни дисциплински орган доноси рјешење (став 1); да се рјешење из става 1. тог члана са образложењем и упутом о праву на приговор доставља раднику и синдикату (став 2); да против рјешења о одговорности и изреченој казни радник има право да у року од 15 дана од достављања рјешења уложи приговор Управном одбору предузећа или њему по функцији другом одговарајућем органу одређеном колективним уговором (став 3).

Из ових одредаба произлази да изрека рјешења о изрицању дисциплинске казне мора да садржи: опис повреде радних дужности коју је запослени починио уз навођење прописа којима је радња извршења повреде санкционисана, податке о мјесту, времену и начину извршења повреде, изрицање кривице за почињену повреду и дисциплинске казне. Суштина одлуке је у њеној изреци. Међутим, да би одлука као таква могла опстати, њено образложење мора да садржи: одбрану запосленог, оцјену доказа (које чињенице се узимају као доказане и из којих разлога, односно које чињенице нису доказане), оцјену одбране, разлоге о томе да ли повреда постоји или не, одговорност запосленог, околности које су узете у обзир приликом изрицања дисциплинске казне и разлоге рјешавања појединих правних питања.

У изреци обје оспорене одлуке није међутим наведен чињенични опис повреда радних дужности које се тужилји стављају на терет, нити је она оглашена кривом за те повреде. Исказ о кривици и дисциплинској санкцији је важан због тога што суд може у одређеној ситуацији поништити одлуку о казни, а не и о кривици (нпр. када нађе да је запосленом изречена погрешна дисциплинска санкција).

Функционер туженог органа је 13.11.1998. године поднио пријаву против тужилје за 8 почињених повреда радне дужности. Образложења одлука не садрже јасне податке о томе кад и гдје су те повреде почињене, на основу којих доказа је утврђена одговорност тужилје, које је повреде она признала а које није, те какве су јој санкције изречене за сваку од утврђених повреда и на основу којих околности.

Због тога су ове одлуке незаконите и као такве не могу опстати.

Ни материјално право није погрешно примјењено на штету тужене када је усвојен захтјев тужилје.

Наводи ревизије тужене да из одредбе члана 26. став 1. тачка 8. ЗРОДО не произлази “искључива обавеза функционера да налог буде у писменој форми”, већ само “одбијање налога функционера” јер да је тужилја у поступку признала да по том налогу није поступила, из чега произилази да је погрешно примјењен члан 16. тог закона, не може се прихватити.

Одредбом члана 26. став 1. тачка 8. ЗРОДО прописано је да одбијање послова радног мјеста на које је запослени распоређен или одбијање налога функционера који руководи државним органом, односно непосредног руководиоца, без оправданих разлога, не могу се посматрати изоловане од одредбе члана 16. тог закона којом су прописана права и дужности запослених и постављених лица у државним органима.

Овом одредбом прописано је да запослени у државном органу, односно постављено лице, дужан је да извршава налоге функционера који руководи државним органом, односно непосредног руководиоца, ако су они у границама закона (став 1); кад запослени, односно постављено лице сматра да је налог функционера који руководи државним органом, односно непосредног руководиоца незаконит, дужан је да му на то укаже (став 2); у случају из става 2. овог члана запослени, односно постављено лице, може задржати извршење налога, осим ако се ради о хитној ствари (став 3); поновљену наредбу у писменом облику запослени, односно постављено

лице, мора без одлагања извршити, осим ако би извршење наредбе представљало кривично дјело о чему ће извјестити непосредно виши орган, односно орган који врши контролу или надзор над радом државног органа у коме ради запослени, односно постављено лице (став 4).

Из ове одредбе произлазе дужности запосленог да извршава послове који су му повјерени и налоге функционера који руководи државним органом, али му је дато и право да одбије извршење таквог налога ако сматра да је незаконит, а да се према њему може изречи санкција да је учинио тежу повреду радне обавезе и дужности тек када је одбио да изврши поновљену наредбу у писменом облику издату од функционера, односно претпостављеног која се мора извршити ако није у питању извршење кривичног дјела.

У овом конкретном случају у поступку је утврђено што се ревизијом не доводи у питање да је тужила одбила да поступи по усменој наредби функционера да преузме поред послова радног мјеста на којем је радила и послове благајне на којем је радила друга запослена који је одбила да изврши сматрајући да “превише има посла и на свом радном мјесту”, а у поступку није утврђено постојање поновљене наредбе у писменом облику издате тужили од стране функционера органа тужене, па се стога примјењујући одредбе члана 16. став 4. тог закона не може закључити да је тужила учинила наведену тежу повреду радне дужности јер само непоступање по поновљеној наредби у писменом облику чини се наведена тежа повреда радне дужности.

Како су нижестепени судови у поступку правилно утврдили да тужила није учинила ни друге теже повреде радних дужности које су јој стављене на терет, то су правилно примјенили материјално право када су захтјеву тужиље удовољили и поништили као незаконите одлуке тужене о престанку радног односа, те је вратили на рад који је обављала прије удаљења са посла уз признање свих права из радног односа.

Из реченог произилази да побијана пресуда нема недостатке на које указује ревизија, односно на које овај суд пази по службеној дужности и због тога је на основу члана 393. ЗПП ревизија тужене одбијена као неоснована.

Предсједник вијећа
Бајагић Здравко

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка